

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.]
Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
PÁTÁ SEKCE

VĚC BUISHVILI proti ČESKÉ REPUBLICE
(stížnost č. 30241/11)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

25. října 2012

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Rozsudek je v autentickém anglickém znění publikován na internetových stránkách Evropského soudu pro lidská práva v databázi HUDOC (www.echr.coe.int). Pořizovaný úřední překlad do českého jazyka není autentickým zněním rozsudku.

Ve věci Buishvili proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (pátá sekce), zasedající v senátu ve složení

Dean Spielmann, *předseda*, Mark Villiger,

Karel Jungwiert,

Boštjan M. Zupančič,

Angelika Nußberger,

André Potocki,

Paul Lemmens, *soudci*,

a Claudia Westerdiek, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 2. října 2012,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 30241/11) směřující proti České republice, kterou dne 16. května 2011 podal k Soudu občan Gruzie pan Artur Buishvili („stěžovatel“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatele zastupuje paní H. Franková, právník Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU) v Praze. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. A. Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

3. Stěžovatel zejména tvrdil, že došlo k porušení článku 5 odst. 4 Úmluvy z důvodu toho, že neměl přístup k soudnímu řízení, ve kterém by mohlo být nařízeno jeho propuštění.

4. Dne 10. října 2011 byla o stížnosti uvědomena vláda. Vláda Gruzie byla vyzvána, aby sdělila, zda si přeje předložit písemné vyjádření k věci (článek 36 jednacího řádu Soudu). Této možnosti nevyužila.

SKUTKOVÝ STAV

I. OKOLNOSTI PŘÍPADU

5. Stěžovatel, pan Artur Buishvili, je gruzínským občanem, který se narodil v roce 1975 a v současnosti je žadatelem o azyl v České republice.

6. Dne 7. března 2011 byl stěžovatel podle nařízení Evropské unie č. 343/2003/ES (dublinké nařízení) přemístěn z Nizozemska do České republiky, kde požádal o azyl. Byl umístěn v přijímacím středisku pro žadatele o azyl na pražském letišti. Při svém příjezdu předal pracovníkům přijímacího střediska lékařské zprávy vydané v Gruzii a v Nizozemsku, které dokládaly, že trpí žloutenkou typu C a že byl léčen na neurologickém nemocničním oddělení.

A. Řízení týkající se pobytu stěžovatele v přijímacím středisku

7. Dne 9. března 2011 Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) nepovolilo stěžovateli vstup na území České republiky, tj. nepovolilo mu opustit přijímací středisko. Stěžovatel nebyl před přijetím rozhodnutí vyslechnut. Stěžovatel podal proti rozhodnutí

žalobu s cílem dosáhnout zrušení nepovolení vstupu, přičemž zejména tvrdil, že jeho zdravotní stav je neslučitelný s pobytem v přijímacím středisku.

8. Dne 6. dubna 2011 Městský soud v Praze rozhodnutí o nepovolení vstupu zrušil. Uvedl, že ministerstvo mělo nejprve posoudit, zda je stěžovatel vzhledem ke svému zdravotnímu stavu zranitelnou osobou ve smyslu § 73 odst. 7 zákona o azylu, a zda mu tedy má být povolen vstup na území. Soud dodal, že stěžovatel musí být osobně vyslechnut.

9. Dne 11. dubna 2011 ministerstvo znovu nepovolilo stěžovateli vstup na území České republiky. Uvedlo, že stěžovatel trpí běžně léčitelnou nemocí, která nevyžaduje specializovanou léčbu, a že je řádně léčen v přijímacím středisku.

10. Dne 13. května 2011 městský soud zamítl stěžovatelovu žalobu proti druhému nepovolení vstupu s tím, že jeho zdravotní stav nevyžaduje hospitalizaci. Navíc vzhledem k tomu, že jeho léčba ještě nezačala, nebylo jeho přemístění do zdravotnického zařízení nutné. Pokud by se situace změnila, bylo by možné vyžadovat nové posouzení.

11. Ve dnech 28. dubna a 23. května 2011 stěžovatel znovu požádal o povolení vstupu na území. Ministerstvo o jeho žádostech nerozhodlo s poukazem na § 73 odst. 6 zákona o azylu, který stanoví, že cizinec je oprávněn požádat o povolení vstupu na území po uplynutí jednoho měsíce od posledního nepovolení. Ministerstvo však dodalo, že z vlastní iniciativy nadále zkoumá, zda důvody pro zbavení svobody stěžovatele nadále trvají.

12. Dne 6. června 2011 ministerstvo stěžovateli vstup na území povolilo, a to za účelem léčení. Ministerstvo zohlednilo aktuální lékařské zprávy, nemožnost stěžovatele podrobit se léčbě v přijímacím středisku a nemožnost podstoupit léčení v nemocnici v Motole, a to z kapacitních důvodů.

13. Dne 27. října 2011 Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. května 2011 a vrátil mu věc k dalšímu řízení, jelikož dospěl k závěru, že rozsudek nebyl dostatečně odůvodněn.

14. Dne 10. listopadu 2011 městský soud stěžovatelovu žalobu opět zamítl. Stěžovatel nepodal kasační stížnost, neboť v té době již nebyl zbaven svobody.

15. Zdá se, že azylové řízení dosud neskončilo.

B. Lékařské zprávy

16. Dne 19. dubna 2011 byl stěžovatel vyšetřen specialistou v nemocnici v Motole, který uvedl, že stěžovatel trpí žloutenkou typu C a že nezbytná léčba by měla být po dalších vyšetřeních zahájena co nejdříve.

17. Ve stejný den lékař v přijímacím středisku s odkazem na výsledky stěžovatelova vyšetření v nemocnici v Motole písemně informoval stěžovatelovu právní zástupkyni, že přijímací středisko není schopné poskytnout jejímu klientovi odpovídající léčbu. Lékař dodal, že stěžovatelovo držení v přijímacím středisku není vhodné z důvodu psychického stresu způsobeného léčbou, kterou vyžaduje jeho stav, a že by stěžovatel měl být přemístěn do otevřeného azylového zařízení.

18. V průběhu května 2011 potvrdilo několik dalších lékařských zpráv, že stěžovatelův stav vyžaduje neodkladnou léčbu, která nebyla v přijímacím středisku dostupná.

19. V dopise ze dne 26. května 2011 lékař z přijímacího střediska informoval Ministerstvo vnitra, že zdravotní stav stěžovatele je stabilizovaný, je mu zabezpečeno vhodné dietní stravování a jsou mu podávány léky na zlepšení činnosti jater. Dále uvedl, že stěžovateli poskytovaná lékařská péče je adekvátní a že stěžovatel je pod trvalým dohledem zdravotnického personálu. Ošetřující lékař připustil, že dřívější návrhy na léčebná opatření byly učiněny pro případ, že by došlo k nenadálému zhoršení zdravotního stavu stěžovatele, k čemuž však nedošlo. Na závěr uvedl, že stěžovateli poskytovaná lékařská péče je plně

srovnatelná s péčí, která je poskytována běžným občanům, a odpovídá jeho zdravotnímu stavu.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A PRAXE

20. Příslušné vnitrostátní právo a praxe jsou uvedeny v rozsudku Soudu ve věci *Rashed proti České republice*, č. 298/07, rozsudek ze dne 27. listopadu 2008.

21. S účinností od 1. ledna 2011 byl do § 73 zákona o azylu (zákon č. 325/1999 Sb.) vložen nový odstavec 5, který pro rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva o nepovolení vstupu na území v případě žadatele o azyl umístěného v přijímacím středisku na letišti stanoví lhůtu 7 pracovních dní. Rozhodne-li soud o zrušení napadeného rozhodnutí, ministerstvo musí vydat nové rozhodnutí do tří dnů nebo povolit žadateli o azyl vstup na území.

22. Podle § 73 odst. 7 zákona o azylu rozhodne ministerstvo o povolení vstupu žadatele o azyl na území, jedná-li se o nezletilou osobu bez doprovodu, o rodinu s nezletilými, o osoby s vážným zdravotním postižením, o těhotnou ženu nebo o osobu, která byla mučena nebo podrobena jiným formám psychického, fyzického či sexuálního násilí.

III. PŘÍSLUŠNÉ MEZINÁRODNÍ PRÁVO A PRAXE

23. Článek 9 odst. 4 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech („mezinárodní pakt“) stanoví podobnou záruku jako článek 5 odst. 4 Úmluvy:

„Každý, kdo je zatčen nebo se nalézá ve vazbě, má právo na řízení před soudem tak, aby soud mohl rozhodnout bez prodlení o právoplatnosti jeho zadržení a nařídít jeho propuštění, jestliže vazba není zákonná.“

Výbor pro lidská práva, který disponuje pravomocí mezinárodní pakt vykládat, mnohokrát vyslovil názor, že soud uvedený v článku 9 odst. 4 mezinárodního paktu musí mít pravomoc nařídít propuštění, jestliže vazba není zákonná (viz například *A. proti Rakousku*, č. 560/1993, § 9.5, 3. dubna 1997, a *Danyal Shafiq proti Austrálii*, č. 1324/2004, § 7.4, 31. října 2006).

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 5 ODS. 4 ÚMLUVY

24. Stěžovatel namítá, že soudy v rámci rozhodování o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o nepovolení vstupu na území České republiky neměly pravomoc nařídít jeho propuštění, jak je stanoveno v článku 5 odst. 4 Úmluvy, který zní:

„Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.“

25. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasí.

A. K přijatelnosti

26. Vláda vznesla námitku nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy. Tvrdí, že stěžovatel nepožádal o propuštění v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí o nepovolení

vstupu na území ani nenamítal, že vnitrostátní právo je v rozporu s Úmluvou. Stěžovatel též nepodal kasační stížnost, když nebyl propuštěn městským soudem, který zrušil rozhodnutí o jeho nevpuštění na území. Stěžovatel navíc nepodal ústavní stížnost, i když Ústavní soud měl pravomoc zrušit zákon, který je v rozporu s Úmluvou, a řízení před tímto soudem také mohlo nepřímo vést k jeho propuštění.

27. Stěžovatel tvrdí, že vyčerpal všechny účinné vnitrostátní prostředky nápravy. Podal žalobu proti správnímu rozhodnutí o nevpuštění na území. V tomto řízení neměl podle příslušných vnitrostátních předpisů možnost požádat o propuštění, mohl pouze žádat zrušení správního rozhodnutí.

28. Soud konstatuje, že hlavním bodem stěžovatelovy námitky je, že neměl k dispozici žádné řízení, ve kterém by mohl napadnout zákonnost svého zbavení svobody a které by vyhovovalo zárukám stanoveným v článku 5 odst. 4 Úmluvy. Soud se domnívá, že tato otázka je těsně spjata s argumentací vlády na poli odůvodněnosti námitky, v níž tvrdí, že takový prostředek nápravy existuje. Soud tedy spojí tuto otázku s posouzením odůvodněnosti námitky (viz *Rashed*, cit. výše, § 46).

29. Soud dodává, že daná námitka se podstatně liší od případů, ve kterých Soud posuzoval otázku vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy podle článku 5 odst. 4 Úmluvy v části věnované přijatelnosti, protože v těchto případech nešlo o samotnou existenci takového prostředku nápravy, ale o spravedlivost nebo rychlost nebo jinou vlastnost řízení podle článku 5 odst. 4 (viz a contrario *Knebl proti České republice*, č. 20157/05, rozsudek ze dne 28. října 2010, § 77).

30. Soud konstatuje, že tato námitka není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 písm. a) Úmluvy. Dále konstatuje, že není nepřijatelná z žádných jiných důvodů. Je proto třeba ji prohlásit za přijatelnou.

B. K odůvodněnosti

31. Stěžovatel tvrdí, že nemohl zahájit žádné soudní řízení, v jehož rámci by soud mohl nařídit jeho propuštění, jelikož správní soudy mohly toliko zrušit rozhodnutí ministerstva, ale nemohly nařídit jeho propuštění. Jediným způsobem, jak toho dosáhnout, bylo, aby ministerstvo vydalo nové rozhodnutí o jeho propuštění, jak se nakonec v jeho případě stalo (viz body 12 a 14 výše).

32. Vláda uznává, že soudní přezkum zahájený stěžovatelem byl jediným řízením, v němž bylo možné přezkoumat zákonnost jeho zbavení svobody. Vláda na druhou stranu tvrdí, že toto řízení splňuje všechny záruky stanovené článkem 5 odst. 4 Úmluvy.

33. Z pohledu vlády je pro účely tohoto ustanovení dostačující, že soudní řízení mohlo nepřímo vést k propuštění zadržované osoby. Vláda zdůrazňuje, že pokud správní soudy rozhodnou o nezákonnosti zbavení svobody, ministerstvo je poté tímto rozhodnutím vázáno. Vláda odkazuje na judikaturu Soudu, podle které nedojde k porušení článku 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy, pokud soud zruší rozhodnutí o zbavení svobody z důvodu menších nedostatků, ale nenařídí propuštění (například *Mooren proti Německu* [velký senát], č. 11364/03, rozsudek ze dne 9. července 2009). To samé by proto mělo platit i v případě prostředku nápravy podle článku 5 odst. 4 Úmluvy.

34. Podle vnitrostátního práva pokud je rozhodnutí ministerstva zrušeno, musí ministerstvo vydat nové rozhodnutí do tří dnů, jinak musí být daná osoba propuštěna. Tato krátká lhůta podle vlády představuje dostatečnou záruku proti svévolným zbavením svobody.

35. Vláda nakonec tvrdí, že podle článku 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy mají státy prostor pro vlastní uvážení. Podle vlády jsou správní orgány lépe vybaveny k rozhodování o tom, zda propustit zadržené osoby.

36. Soud konstatuje, že mezi stranami řízení je nesporné, že stěžovatel byl zbaven svobody ve smyslu článku 5 Úmluvy a že žádný soud nemohl přímo nařídit jeho propuštění.

37. Zprv Soud není přesvědčen argumentem vlády, že stěžovatel měl svou námitku neexistence přímé pravomoci nařídit jeho propuštění předložit v rámci soudního přezkumu a u Ústavního soudu. Vláda neodkázala na vnitrostátní soudní praxi a nevysvětlila, jak by taková námitka mohla vést k rozšíření pravomocí správních soudů, tj. umožnit jim přímo nařídit propuštění stěžovatele. V této souvislosti Soud konstatuje, že Ústavní soud má pravomoc rušit zákony, které shledá protiústavními, ale nemá pravomoc přijímat zákony nové. Navíc řízení o žalobě nebylo v okamžiku stěžovatelova propuštění dosud skončeno a je pravděpodobné, že jeho ústavní stížnost by byla odmítnuta pro předčasnost (viz *Rashed proti České republice*, cit. výše, § 55). Tato námitka tedy musí být zamítnuta.

38. Pokud jde o odůvodněnost stěžovatelovy námítky, Soud opakuje, že článek 5 odst. 4 představuje *lex specialis* ve vztahu k obecným požadavkům článku 13. Dává právo osobám zbaveným svobody zatčením nebo jiným způsobem podat návrh na řízení, ve kterém se rozhodne o procesních a hmotněprávních podmínkách, jež jsou pro „zákonost“ jejich zbavení svobody nezbytné. „Soud“ provádějící přezkum musí mít více než poradní funkci, musí mít pravomoc „rozhodnout“ o „zákonosti“ zbavení svobody a nařídit propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné (viz *Benjamin a Wilson proti Spojenému království*, č. 28212/95, rozsudek ze dne 26. září 2002, § 34, a další odkazy, a *A. a ostatní proti Spojenému království* [velký senát], č. 3455/05, § 202, ESLP 2009).

39. Co se dále týče jazykové metody výkladu textu, ze znění článku 5 odst. 4, zejména jeho francouzské verze, jasně vyplývá, že soud musí mít pravomoc nařídit propuštění, rozhodne-li o nezákonnosti zbavení svobody (... *un tribunal, afin qu'il statue à bref délai sur la légalité de sa détention et ordonne sa libération si la détention est illégale*).

40. V daném případě Soud konstatuje, že v něm nebylo vydáno žádné formální rozhodnutí o zbavení svobody stěžovatele, který byl držen v přijímacím středisku *ex lege*. Ministerstvo mu odmítlo povolit vstup na území, a tím fakticky rozhodlo o jeho dalším držení. Ministerstvo mělo ze zákona povinnost vydat rozhodnutí do pěti dnů od stěžovatelovy azylové žádosti. Stěžovatel podal proti tomuto rozhodnutí žalobu.

41. I když v daném případě mohly vnitrostátní soudy rozhodnout, zda bylo zbavení svobody zákonné, nemohly nařídit propuštění stěžovatele v případě nezákonnosti zbavení svobody. Soud tedy musí posoudit, zda, jak tvrdí vláda, systém, kdy rozhodnutí o nezákonnosti zbavení svobody může nepřímou cestou vést k propuštění, postačuje ke splnění požadavků článku 5 odst. 4 Úmluvy.

42. Jak Soud uvedl výše, české soudy mohly pouze zrušit správní rozhodnutí a neměly pravomoc stěžovatele propustit. Je pravda, že Ministerstvo vnitra bylo poté vázáno právním názorem soudu a muselo vydat nové rozhodnutí o propuštění stěžovatele, pokud by takto soud rozhodl.

43. Přesto Soud již uvedenou praxi shledal v rozporu s článkem 5 odst. 4, a to v rozsudku ve věci *Benjamin a Wilson*, cit. výše, § 36. V tomto případě mohl soud vlastně jen vydat doporučení k propuštění. Soud ve svém rozhodnutí vycházel z předpokladu, že správní orgán nebyl oprávněn se od doporučení odchýlit. Tato argumentace je tedy plně použitelná v daném případě, ve kterém mohly správní soudy vydat závazné rozhodnutí o zákonosti zbavení svobody, ale nemohly nařídit propuštění.

44. Soud navíc poukazuje na svůj výklad článku 5 odst. 3 Úmluvy, podle něhož v případě nezákonnosti zbavení svobody musí mít soudce pravomoc nařídit propuštění (viz *McKay proti Spojenému království* [velký senát], č. 543/03, § 40, ESLP 2006-X); Soud rovněž poukazuje na úzký vztah mezi tímto ustanovením a článkem 5 odst. 4, který vyžaduje konzistentní výklad.

45. Soud konstatuje, že vláda se na podporu svého stanoviska o dostatečnosti nepřímé pravomoci nařídít propuštění pro účely článku 5 odst. 4 Úmluvy dovolává rozsudku ve věci *Smatana proti České republice* (č. 18642/04, rozsudek ze dne 27. září 2007, § 122), v němž Soud použil toto ustanovení na řízení před Ústavním soudem, protože rozhodnutí Ústavního soudu mohlo nepřímo vést k propuštění stěžovatele. Soud má však za to, že projednávaný případ je odlišný. Zprvče věc *Smatana* se týkala použitelnosti článku 5 odst. 4 na pozdější fázi řízení, na které se toto ustanovení bezpochyby vztahovalo, zatímco v daném případě je problémem samotná existence řízení vyhovujícího tomuto ustanovení. Zadruhé ve věci *Smatana* mohl Ústavní soud zrušit rozhodnutí obecných soudů, které následně měly pravomoc zadržanou osobu propustit, zatímco v daném případě takovou pravomoc neměl soud žádný.

46. Výše uvedené úvahy jsou dostatečné, aby Soud konstatoval, že stěžovatel nemohl podat návrh na zahájení řízení před soudem, který by přímo nařídil jeho propuštění, jak vyžaduje článek 5 odst. 4 Úmluvy.

47. Soud tedy zamítá námitku vlády týkající se nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy v tomto ohledu a konstatuje, že došlo k porušení článku 5 odst. 4 Úmluvy.

II. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 5 ODS. 1 ÚMLUVY

48. Stěžovatel namítá, že jeho zbavení svobody porušilo vnitrostátní právo, neboť vzhledem ke své nemoci byl zranitelnou osobou, která měla být propuštěna podle § 73 odst. 7 zákona o azylu. Stěžovatel dále tvrdí, že vzhledem k jeho nemoci nebylo zbavení svobody nezbytné ani přiměřené. Dovolává se článku 5 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„1. Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem: ...

f) zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území, nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání.“

49. Soud se domnívá, že článek 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy je použitelný na stěžovatelovo zbavení svobody, neboť jeho svoboda byla omezena s cílem zabránit mu v nepovoleném vstupu na české území (viz *Rashed*, cit. výše, § 70). Toto ustanovení nevyžaduje, aby dané zbavení svobody bylo nezbytné či přiměřené (viz *Saadi proti Spojenému království* [velký senát], č. 13229/03, § 74, ESLP 2008). Soud znovu opakuje svou ustálenou judikaturu v této otázce (viz *Rusu proti Rakousku*, č. 34082/02, rozsudek ze dne 2. října 2008, § 55) a domnívá se dále, že vnitrostátní rozhodnutí v daném případě nebyla bezdůvodná a nejsou v žádném ohledu svévolná.

50. Z toho vyplývá, že tato část stížnosti je zjevně neopodstatněná a je třeba ji odmítnout podle článku 35 odst. 3 písm. a) a odst. 4 Úmluvy.

III. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 3 ÚMLUVY

51. Stěžovatel s odvoláním na článek 3 Úmluvy namítal, že byl zadržován po dobu tří měsíců v přijímacím středisku, aniž byl vhodným způsobem léčen.

52. Vláda namítá, že stěžovatel nevyčerpal vnitrostátní prostředky nápravy. Tvrdí, že cílem řízení zahájeného stěžovatelem nebylo poskytnutí vhodné zdravotní péče. Podle vlády měl stěžovatel podat návrh na zahájení řízení podle § 82 soudního řádu správního, v jehož rámci mohl rovněž žádat vydání předběžného opatření k okamžitému poskytnutí požadované léčby. Dále měl také podat ústavní stížnost, ve které mohl obdobně požádat o vydání předběžného opatření.

53. Stěžovatel nesouhlasí, ale nepředkládá žádnou další argumentaci.

54. Soud poznamenává, že vedle svého obecného výkladu zásady vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy stanovené v článku 35 odst. 1 Úmluvy (viz například *Selmouni proti Francii* [velký senát], č. 25803/94, § 74, ESLP 1999-V) obvykle v případech stížností proti České republice vyžaduje, aby stěžovatelé podali ústavní stížnost, ledaže uvedou pádné důvody, že ústavní stížnost není v jejich případě účinným prostředkem nápravy (viz *Miler proti České republice*, č. 56347/10, rozhodnutí ze dne 25. září 2012, § 24).

55. Pokud jde o projednávaný případ, Soud uvádí, že jediné soudní řízení, které stěžovatel zahájil, bylo řízení, jehož cílem bylo zajištění jeho propuštění. V tomto řízení orgány posuzovaly, zda stěžovatel trpí vážným zdravotním postižením, což je jedním z důvodů pro propuštění žadatelů o azyl ze zadržování podle zákona o azylu. Ani správní orgány, ani soudy se nicméně nezabývaly otázkou vhodné léčby stěžovatele. Prostředek nápravy využitý stěžovatelem proto nebyl adekvátním prostředkem nápravy pro účely článku 35 odst. 1 Úmluvy.

56. Soud se domnívá, že stěžovatel měl využít prostředky nápravy, na které poukázala vláda. Navíc se ve své věci měl obrátit na Ústavní soud, který má pravomoc rozhodnout o porušení lidských práv jednotlivce, včetně těch, které zaručuje Úmluva, a který může rovněž vydat předběžné opatření. Soud v této souvislosti opakuje, že musí postupovat obezřetně při přebírání postavení prvostupňového soudu rozhodujícího v nalézacím řízení, není-li to za okolností konkrétního případu nevyhnutelné (viz *Austin a ostatní proti Spojenému království* [velký senát], č. 39692/09, 40713/09 a 41008/09, rozsudek ze dne 15. března 2012, § 61). V daném případě existovaly prostředky, jimiž mohl stěžovatel namítat u vnitrostátních orgánů nepřiměřenou léčbu.

57. Tuto část stížnosti je tedy třeba odmítnout pro nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy podle článku 35 odst. 1 a 4 Úmluvy.

IV. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

58. Článek 41 Úmluvy zní:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přiznává v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

59. Stěžovatel požaduje spravedlivé zadostiučinění pouze z titulu nemajetkové újmy, a to ve výši, kterou Soud uzná za přiměřenou.

60. Vláda se domnívá, že částka spravedlivého zadostiučinění by neměla překročit 2 000 €.

61. Soud je toho názoru, že stěžovatel musel pocítit frustraci a úzkost, což nelze odčinit pouhým konstatováním porušení Úmluvy. S ohledem na okolnosti případu v jejich souhrnu mu Soud na spravedlivém základě, jak to vyžaduje článek 41, přiznává z titulu náhrady nemajetkové újmy částku 3 000 €.

62. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou, pokud jde o námitky založené na článku 5 odst. 4 Úmluvy, a ve zbytku za nepřijatelnou;

2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 5 odst. 4 Úmluvy;

3. *rozhoduje*,

- a) že žalovaný stát má stěžovateli jako náhradu nemajetkové újmy zaplatit ve lhůtě tři měsíců ode dne, kdy rozsudek nabude právní moci podle článku 44 odst. 2 Úmluvy, částku 3 000 € (tři tisíce eur) a případnou částku daně, která se převede na české koruny podle kursu platného ke dni zaplacení;
- b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 25. října 2012 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 jednacího řádu Soudu.

Claudia Westerdiek
tajemnice

Dean Spielmann
předseda